

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Oor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 8 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 229.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la admini-
strația. Prețul după tariful
și învolant.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 23 Martie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In *Carpați*, pe segmentul dintre pasul *Ușok* și coama muntelui *Konier* luptele sînt încă. În ultimele două zile am respins iarăși atacurile dușmane și am făcut prizonieri 3300 de soldați dușmani. Într-o luptă, care s'a dat pentru o înălțime de lângă *Wiskow* ni-a succedat, ca să-l scoatem pe dușman din propriile-i poziții. Am prins 8 ofițeri și 575 de soldați dușmani. Pe celelalte părți ale frontului nu e nimic de semnalat.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Berlin 23 Martie. Buletinul oficial al mareșului cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Am respins două atacuri de noapte, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra noastră la *Karency* spre nordvest dela *Arras*. În *Champagne* a succedat explozia minelor aruncate de trupele noastre asupra meterezelor dușmane; spre nord dela *Beau Séjour* am respins apoi un atac de noapte al Francezilor.

Eșirile mai mici, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră la *Combrès*, *Apremont* și *Flirey* au rămas fără succes. Atacul, pe care Francezii l'au îndreptat în contra noastră spre nordost dela *Badonviller* s'a izbit de focul nostru; dușmanul a suferit aici pierderi foarte grele.

Piloții dușmani au aruncat iarăși bombe asupra *Ostendei*. Nu le-au succedat să ne cauzeze pagube în sens militar; aceste bombe au omorât însă și rănit mai mulți Belgieni. Spre nordvest dela *Verdun* focul trupelor noastre a doborât un aeroplan francez. Un alt aeroplan, în care erau doi subofițeri francezi, a fost silit de focul nostru, ca să aterizeze la *Freinburg*. Pe pasageri i-am făcut prizonieri.

Pe câmpul de operații dela est: Trupele noastre, cari urmăreau pe Rușii alungați din *Memel* au ocupat localitatea *Russisch-Kralniger* eliberând din mâinile dușmanului 3000 de cetățeni germani, pe cari acesta-i târâse cu dânsul. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră pe ambele maluri ale *Orzifei*.

Comunicatul oficial rusesc despre căderea Przemyslului.

Budapesta 23. Mart. Agenția telegrafică ungară anunță:

Comunicatul oficial rusesc ocupându-se cu căderea cetății *Przemysl* constată, că încă cu două săptămâni înainte de aceasta Rușii au început să bată întăriturile cetății cu tunuri grele fapt la care artileria austro-ungară a răspuns admirabil.

Conform comunicatului rusesc i-a succedat în aceste dușmanului ca să doboare un aeroplan austro-ungar, respective să-l silească pe pilotul acestui aeroplan — în urma unui defect cauzat la motor să aterizeze, înainte de a ajunge în cetate. Evident, că atunci au câștigat Rușii informații asupra stării critice din *Przemysl* și au început apoi a bate cetatea întruna cu tunuri grele.

În 19 Mart. apoi — continuă acest comunicat — trupele de onveze, cari luptau extraordinar de vitezește, au întreprins o erupere din inelul puternic al întăriturilor cetății, dar s'au trezit față în față cu trupe rusești foarte puternice străbătute prin rândurile cărora era o problemă de nerezolvit. Soldații unguri s'au retras apoi în cetate, după amiază, de timpuriu, după o luptă foarte vitează și după o izbire vehementă.

Ceva mai târziu apoi au început nimicirea întăriturilor, a materialului de războiu, precum și a materialului explozibil. Detunătura puternică a sguduit întreg ținutul.

Trupele rusești din partea dinspre vest precum și cele dela nord credeau, că în direcțiunea ostică decurge un vehement duel de artilerie. Ele nu șiau că garnizoana nu mai era în stare să apere cetatea din cauze, cari nu depindeau de voința ei. Ba deduceau chiar

din bubuiturile puternice, că poate dinspre vest sosesc trupe austro-ungare salvatoare, deoarece un comunicat din 16 l. c. al statului major rus vorbind despre vehemența luptelor din *Carpați* accentuează, că trupele austro-ungare luptă cu puteri supra-omeneste și n'au abzis încă de speranța de a salva *Przemyslul* care tot mai mult amenința să cadă.

Reabilitarea porumbului.

Porumbul (păpușoiul) a făcut un pas înainte pe calea ierarhiei economice și dacă încă nu a fost pus pe aceeași treaptă cu grâul și celelalte cereale și leguminoase, pe cari omenirea și le dispută astăzi, cu prețul aurului, el a câștigat totuși un loc de onoare, în stima publicului.

Era într'adevăr o vreme și nu tocmai îndepărtată, nu e poate risic un an de când porumbul era considerat de unele popoare, ca un aliment nedemn de un om civilizat, iar acei cari se hrăneau cu făina lui erau calificați cu dispreț de *mămăligari*. Porumbul era bun cel mult pentru hrana animalelor, pentru extragerea alcoolurilor industriale și atât de mare era desconsiderarea lui, în cât era pus mai pre jos de cătinuși cartoful, care conține totuși mai puține principii nutritive decât dânsul.

Și faptul se petrecea nu numai în Germania și în alte țări, dar chiar și în România, unde porumbul este exclusiv hrana țărăniului și doar, la zile mari și ca un capriciu al gustului, stomachurile răsfățate potfese *mămăliga* L.

Și deodată, ca prin farmec, porumbul se înalță în stima universală și de unde până ieri, nu era bun de căt pentru alimentarea animalelor, el devine obiect de cearță și discordie pentru lumea întreagă.

Popoarele cari l' disprețuiau, până în momentul din urmă, încep astăzi să l' aprecieze și să l' descopere calități, pe cari mai înainte i le contestau.

Bietul porumb, atât de defăimat este ridicat la rangul grâului și pe biletele de tramvai din Viena și alte mari orașe, încep să se țărănească rețete pentru fabricațiunea *mămăligii*, transformată de necesitățile timpului în *polenta*.

Iar pentru ca reabilitarea lui să fie completă și cu atât mai strălucită, porumbul își face apariția sub formă de *mălai* și de *mămăligă*, în casele cele mai aristocratice și în birturile cele mai elegante din centrul Europei și prețul său pe piață se urcă, într'un mod vertiginos.

De la 1000—1200 de coroane vagoșul, crositul porumb trece la 1500,

pentru a ajunge, încă de astăzi toamnă la 2000 cor. și el nu se oprește aici. Astăzi, un vagon de porumb se vinde cu 3500 până la 3700 cor., — cifră fabuloasă pentru un aliment bun numai pentru *Valachi*, ori pentru dobitoace — și tendința de urcare a prețurilor de vânzare se menține.

Iar în vremea aceasta *mămăligari*, *măncătorii* aceștia de *mămăligă*, se sperie. Dacă porumbul este atât de căutat, nu vor avea ei înșiși cu ce să se hrănească și atunci, *mămăligari* încep să se agite.

Dar nu e numai reabilitarea și înălțarea porumbului la un rang ce n'a ocupat niciodată. E și răzbușarea lui, la care asistăm astăzi și niciodată cineva nu și-a pedepsit adversarii, cu mai multă cruzime, ca... porumbul.

Adevărul e că și răbdă de mult. Sunt vecuri de când porumbul duce în spate disprețul și defăimarea pentru binele ce facea omenirii și pentru această seculară bătălie, el începea mai întâi prin a se arăta tocmai la mesele celor cari l'au pomenit mai mult.

Apoi, se mai răzbușă prin colosala urcare de prețuri, pe care o impune defăimătorilor săi.

E cea mai teribilă răzbușare ce a putut-o vreodată viaa un suflet rău-tăcios și văzând astăzi pe acea a porumbului, am putea presupune, că și cerealele au un suflet.

S-1.

Imprumutul de război german. Împăratul *Wilhelm* aflând de rezultatul subscrierii imprumutului de războiu a adresat secretarului de stat *Hefferich* o telegramă prin care-l felicita călduros pentru strălucitul rezultat al subscrierii, zicând că astfel dușmanii noștri vor afla odată mai mult că poporul german, în lupta pentru existență, nu duce lipsă nici de arme războinice nici de arme economice pentru a sprîjini și impune voința sa nesdruncinată de a învinge.

Din aproximativ 9 miliarde ale imprumutului nou de războiu, 750 milioane au fost subscribe în bonuri de tezaur.

Autonomia Poloniei. Agenția *Stefani* anunță din *Petrograd*: Eri a apărut în monitorul oficial rus uzatul *Tarului*, prin care se acordă autonomia Poloniei rusești. Faptul acesta a dat azvâ la fel și fel de discuții în cercurile diplomatice din Capitala Rusiei.

Unele ziare rusești cred, că acordarea acestei autoamii e a se mulțumi în mare parte intervențiilor energice ale ambasadorului Franței la Pe-

trograd, d-l *Poleologus*, care se află și de prezent în marele cartier general rus dimpreună cu *Tarul*.

Se zice, că Franța a esoperat această autonomie fiind asigurată de cercurile conducătoare poloneze de sprîjinul pe care aceste l'ar da armelor antentei înflințând în favorul acestora legiuni poloneze.

Un scriitor olandez despre Anglia. Scriitorul englez *Fells* a cerut de curând în ziarul *New-York Times* Olandei să meargă cu aliații contra Germaniei. În același ziar un olandez *Van Loon* din Washington răspunde între altele următoarele: Timp de trei secole Olanda s'a certat cu Anglia pentru libertatea pe marea deschisă. Concluzia a fost că Olanda s'a epuizat și a perdut cele mai bogate colonii ale sale. Olanda nu poate, cu toată admirația sa pentru forma de guvernământ englez, să înăbușească un sentiment de neîncredere față de Anglia. Modul lui *Churchill* de a se prezenta în Anvers, despre care olandezii știu mai mult decât englezii, este de asemenea un motiv de neîncredere al Olandei față de Anglia. Germania a fost până acum foarte conștiincioasă față de Olanda. Germania n'a făcut în trecut nici un rău Olandei și a tratat-o cu cea mai mare simă.

Pertractările chino-japoneze. Ziarul *Times* anunță din *Peking*: În conferința ținută în 16 l. c. au avut loc dezbaterile cu privire la pretențiunile Japoniei referitoare la *Mandsuria*. China s'a învoit, ca cu ocaziunea aplicării consilierilor și funcționarilor polițienesti din străinătate să fie preferiți întotdeauna japonezii.

Ca o despăgubire pentru faptul, că japonezii vor putea întemeia colonii în *Mandsuria* de sud și în *Mongolia* ostică. China cere Japoniei deschiderea pentru dânsa a mai multor porturi. Japonia a primit.

Grevă generală în Anglia. După cum anunță ziarele olandeze în Anglia se pregătește o grevă generală a muncitorilor din cauza scumpetii și a faptului, că o mulțime de lucrători de prin docuri au fost dimiși. Până acum s'au pus în grevă 15 000 de lucrători din docuri.

Demografia orașului București.

Primul dela corespondentul nostru:

București 21 Martie 1915 n.

Ziarul „Universul” dă un prea interesant extras din „Anuarul statistic al orașului București”, extras, care socotind, că nu e indiferent nici pentru publicul Ardelean fiind vorba de Capitala etnică — culturala a tuturor Românilor, — vi-l alătur:

Primăria Capitalei a publicat Anuarul statistic al orașului București pe anul 1912—13. Din această prea interesantă lucrare extragem următoarele date:

Recensământul general din anul 1912, făcut sub direcțiunea d-lui *Leonida Colescu*, a stabilit că populațiunea Capitalei se urcă la 341.321 locuitori stabili (deci fără populațiunea flotantă); din această populațiune 173.362 sunt bărbați și 167.959 femei, formând împreună 80.570 menași.

Despolarea acestui recensământ, nefiind încă isprăvită din cauza evenimentelor din anul 1913, cari au zădărnicit lucrarea, ceia-ce privește detaliul — suntem siliți a ne mărgini pentru moment numai și numai cu aceste cifre sumare, cari însă rămân de încredere.

În anul 1912 s'au născut în Capitala țării 9976 copii vii, cari după religia părinților se împart astfel: 8232 copii ortodoksi, 402 copii catolici, 210 protestanți, 53 gregoriani, 1077 mozaici, un copil mohamedan și unul de religie necunoscută.

Pe sex și pe stare civilă copii născuți în acest an s'impart în următorul mod: băieți legitimi 4145, fete legitime 4017; iară băieți nelegitimi 921 (din cari 25 copii găsiți) și fete nelegitime 893 (din cari 25 găsite). Astfel că la 1912 s'au născut în Capitală 5066 băieți și 4910 fete.

Am zis mai sus că toate aceste cifre privesc exclusiv nașterile vii, așa că în toate aceste cifre nu intră absolut de loc numărul copiilor născuți morți în cursul anului.

În curgerea anului 1912 afară de cele 9976 nașteri vii, au mai fost și 622 născuți morți și anume 346 băieți născuți morți și 276 fete născute moarte.

Din întreaga sumă de născuți morți 431 au fost copii legitimi și 191 copii ilegitiimi.

Dacă vom căuta a ne da seama de cum se împart nașterile în Capitală după cele cinci culori, găsim că în coloarea Roșie adică în centrul Capitalei s'au născut în curgerea anului numai 158 copii, din cari 151 legitimi și 7

nelegitimi, în coloarea Galbenă s'au născut 3613 copii din cari 2482 legitimi și 1131 nelegitimi, în coloarea Negru 2026 copii din cari 1782 legitimi și 244 nelegitimi, în coloarea Albastră 1772 copii, din cari 1619 legitimi și 153 nelegitimi și în fine în coloarea Verde 2407 copii, din cari 2128 legitimi și 279 nelegitimi. Astfel dar în coloarea Galbenă ca și în toți anii s'au născut mai mulți copii, iară după dânsa vine coloarea Verde, pe când centrul Capitalei ca în toți anii dă cel mai mic număr de nașteri.

Natalitatea Capitalei în ultimii cinci ani arată tendința vădită de urcare foarte simțitoare, iar anul 1912 comparativ cu anul trecut a dat un plus da 357 unități.

Relevând, pentru moment, numai aceste date în ce privește natalitatea din anul 1912 și trecem la anul 1913 să culegem aceleași date și pentru acest din urmă an.

La 1913 s'au născut în Capitală 9975 copii vii, adică cu o singură unitate mai puțin ca în anul precedent. Din acești copii născuți vii, au fost 8274 copii ortodoksi, 453 copii catolici, 215 copii protestanți, 79 copii armeni, 950 copii mozaici, 3 mahomedani și unul de religie necunoscută. După sex nașterile din acest an s'impart în 5146 băieți și 4829 fete.

După stare civilă născuți din anul 1913 se împart în 8086 copii legitimi și 1889 copii nelegitimi (din cari 61 copii găsiți). Afară de nașteri de copii vii în curgerea anului 1913, au mai fost și 541 copii născuți morți*) din cari 390 copii legitimi și 151 copii nelegitimi.

Așa dar vedem cum că anul 1912 și 1913 în ce privește natalitatea nu diferă mult și mențin atât în cifră generală, cât și în toate fluctuațiunile detaliilor aceleași proporții.

Trecând acum la mortalitatea din anul 1912—1913, vedem că în anul 1912 au murit în Capitală 7561 indivizi, cari după religie se împart în următorul mod: 6230 ortodoksi, 445 catolici, 172 protestanți, 35 gregoriani, 609 mozaici, 9 mahomedani și 11 de religie necunoscută.

Din totalul morților în anul 1912 în spiturile și sanatoriile Capitalei au murit 1761 indivizi, din cari 211 au fost locuitorii din aite comune, iară restul locuitorii Capitalei.

După cauzele morții, care a secerat în anul 1912, mortalitatea se împarte în următorul mod:

Copii debili și cu defecte conge-

*) În numărul de 541 copii născuți morți intră și 122 copii născuți vii, dar cari au murit înainte de a fi fost înscrși ca născuți vii la oficiul stărei civile.

nitale 441; de debilitate senilă 230; sinucideri 86; accidente morale 178; boale ale sistemului nervos 501; boale ale organelor respiratorii 1151; boale ale organelor circului sângelui 805; boale ale organelor digestive și anexelor 1100; boale genito-urinare 391; boale apar. locomotr. 39; boale const. generale 21; neoplazme 344; scarlatină 155; influență 15; men. cereb. spin. 5; tușe convulsivă 26; difterită 89; dezinterie 2; boale necunoscută 22; erisipel 29; puerperală 60; sif. ereditar 42; sif. dobândit 4; tuberculoză 1576; rabiă 4; tetanos 59; imanoludism 9; alcoolism 18; intoxicații cronice 2.

Așa dar din boalele datorate diferitelor organe vedem că boalele organelor de respirație și a organelor de digestiune au predominat printre cauzele de moarte din anul 1912; dintre maladii mortale tuberculoza a făcut 1576 victime.

Comparând mortalitatea de tuberculoză din acest an cu anul precedent găsim că acest groaznic flagel s'a înmulțit puternic în Capitala României.

În ultimii zece ani au murit în București 71.048 indivizi și din aceștia 12.652 înși sucombat de tuberculoză. Față de mortalitatea totală la 100 morți 17—18 mor de tuberculoză.

A XXVII adunare generală a băncii „Victoria“.

(Fine)

O simplă comparație cu cifrele din bilanțul anului trecut ne încredințează și ne demonstrează aceste progrese, cari se observă la toate ramurile de operațiuni, mai ales însă la fondurile institutului, crescând cu dotarea sumei din anul acesta de 126.436.76 la respectabila cifră de 2,235.030.85 cor., iar averea activă a crescut cu 1,480.612.45 cor.

La compunerea bilanțului și stabilirea venitului net am fost conduși de principiile cele mai reale, ținând seama de crearea rezervelor latente în vederea viitorului, a intereselor acționarilor, creditorilor și a deponenților noștri.

Ținem să amintim îndesori în anul acesta, că funcționarii noștri atât dela centrală cât și dela filiale au desvoltat o muncă supraomenească pentru institut.

La urmă vă rugăm să alegeți 2 membri în direcțiune pe un period statutar de 4 ani în locul d-lor Mihaiu Veliciu și Dr. Ștefan C. Pop, cărora în urma vechimei le-a expirat mandatul. Membrii ieșiți sunt reelegibili.

Pentru ilustrarea acestui raport, ne l-am voie a vă prezenta în următoarele circulația și conturile încheiate pe 31 Decembrie.

Conspectul operațiunilor din anul 1914.

I. Depuneri.

Starea la 31 Dec. 1913 cor. 13,574.703.12
In decursul anului 1914 s'au depus > 7,228.810.63
Total cor. 20,803.513.75

In decursul anului 1914 s'au ridicat > 6,802.920.20
Starea la 31 Dec. 1914 cor. 14,000.593.55

II. Escont.

Starea la 31 Dec. 1913 cor. 17,660.073.19
In decursul anului 1914 s'au scontat > 59,843.038.87
Total cor. 77,439.122.06

In decursul anului 1914 s'au achitat > 59,020.107.54
Starea la 31 Dec. 1914 cor. 18,473.014.52

III. Hipoteca.

Starea la 31 Dec. 1912 cor. 2,863.117.—
In decursul anului 1914 s'au acordat > 199.352.10
Total cor. 3,062.469.10

In decursul anului 1914 s'au replătit > 225.179.10
Starea la 31 Dec. 1914 cor. 2,837.290.—

IV. Imprumuturi în cont curent.

Starea la 31 Dec. 1913 cor. 2,200.318.64
In decursul anului 1914 s'au acordat > 1,285.866.79
Total cor. 3,486.185.43

In decursul anului 1914 s'au replătit > 556.122.98
Starea la 31 Dec. 1914 cor. 2,930.062.45

V. Lombard.

Starea la 31 Dec. 1913 cor. 82.436.—
In decursul anului 1914 s'au acordat > 12.320.—
Total cor. 94.756.—

In decursul anului 1914 s'au replătit > 6.087.—
Starea la 31 Dec. 1914 cor. 88.669.—

VI. Circulațiunea cassei.

Starea numărării la la 31 Dec. 1913. cor. 257.636.28

In decursul anului 1914 au intrat < 141.252.516.86
Total cor. 141,510.153.14
In decursul anului 1914 au ieșit > 141,238.828.15
Numărul la 31 Dec. 1914 cor. 271,324.99

VII.

Total la circulație în anul 1914 cor. 432,439,616.69

Pe baza aceasta, Vă propunem și rugăm, să primiți următoarea distribuire a profitului curat din anul 1914:
Din profitul net de cor. 382,319.60
I. Se dau 5% dividende după capit. de acții > 125.000.—
Restul cor. 257,319.60

II. se imparte:

Din profitul net de cor. 382,319.60
I. Se dau 5% dividendă după capitalul de acții > 125.000.—
Restul de cor. 257,319.60

a) 10% fondului special de rezervă 25.731.96
b) 10% tantiemă direcțiunii 25.731.96
c) 2% tantiemă directorului executiv 5.146.39
d) 3% tantiemă comitetului de supraveghere 7.719.59
e) 4% tantiemă funcționarilor institutului 10,292.78 74.622.68
Restul de cor. 182,696.92

III. Se imparte:

a) 5% supradividendă acționarilor 125.000.—
b) 10% fondului de pensii și funcționarilor 18,269.69

c) Pentru scopuri filantropice la dispoziția direcțiunii 9.000.—152,269.69
Restul de cor. 30,427.23

IV. se transpune în contul venitului anului 1915.

In conformitate cu acestea Vă rugăm, să fixați dividendă pe anul 1914 cu 20 coroane de acție, plătită imediat după adunarea generală.

Totodată vă rugăm:

1. Să aprobați raportul nostru și bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1914;
2. să primiți propunerile noastre relativ la distribuirea profitului net;
3. să hotărâți asupra obiectelor puse la ordinea zilei și, în fine
4. să dați absolutur atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1914.

Arad, din ședința direcțiunii ținută în 13 Martie 1915.

Se cetește apoi raportul comitetului de control.

Se alege comisia de scrutinare în persoanele acționarilor: Dr. Iacob Hoțăran, avocat (Șiria), Dr. Dimitrie Barbu, protopop (Chișineu) și Mihaiu Lucața, protopop (Șiria), iar pentru verificarea protocolului se emit acționarilor: Petru Ionaș și Iuliu Herbay.

In direcțiune au fost aleși din nou cu totalitatea voturilor membrii de până acum: Mihaiu Veliciu și Dr. Ștefan C. Pop.

Adunarea tot unanim a primit toate propunerile direcțiunii.

Terminându-se agendele puse la ordinea zilei, președintele d. Roman R. Ciorgariu mulțumește acționarilor pen-

tru încrederea arătată conducătorilor institutului și încheie adunarea.

Acțiunarii d. Dr. Aurel Grozda avocat (Buteni), în numele acționarilor și peste tot în numele obștei românești aduce meritată laudă conducătorilor »Victoriei«, distinge meritele deosebite ale directorului executiv d. Sava Ralcu, »sufletul Victoriei«, remarcă zelul și munca cinstită a tuturor funcționarilor acestui institut, la centru și la filiale, și-i asigură pe toți, că nu numai acțiunarii »Victoriei«, ci întreg poporul românesc din aceste ținuturi cunoaște însemnătatea muncii lor și în numele acestui popor le exprimă sinceră mulțumită și le dorește viață lungă și fericită.

Adunarea însoțită cu vii aclamări vorbirea entuziastă a d-lui Dr. Aurel Grozda.

Directorul executiv, d. Sava Ralcu cu mulțime acționarilor pentru manifestarea încrederei și iubirii lor, dă asigurarea că ceace se face la »Victoria« nu se face numai în interesul acționarilor ori pentru tigna și mulțumirea funcționarilor, ci se face în interesele de viață ale întregului popor românesc. Pentru aceea roagă pe toți cei de față să stea ca și până aci în ajutorul »Victoriei« și să răspândească în pătriă cât mai largi încrederea obștească în acest institut românesc.

Cu aceasta s'a terminat adunarea generală a »Victoriei« pentru anul 1914, iar noi toți, căți am luat parte la această adunare, am rămas cu credința crescândă în viitorul mai frumos al neamului nostru.

Rap.

ȘTIRI.

— 11 Martie v. 1915.

Din clasele superioare ale gimnaziului român din Brașov (contingentul din 1895 și 1896) s'au prezentat în luna aceasta la *asentare* 39 de școlari, dintre cari au fost declarați de *opți pentru serviciul militar*: 33 de inși (= 85%).

Toți acești elevi asentați vor fi clasificați la școală de-acum și vor primi încă înainte de Paști testimoniiile de clasă și de maturitate, — iar în 15 Aprilie n. vor intra în serviciul militar.

Societatea »Clubul român din Viena« își va ține a XII-a adunare generală, Miercuri în 24 n. l. c. în Budweiser-Restaurant, N.-Schleifgasse 6), la orele 7 seara cu următoarea ordine de zi: 1) Cuvânt de deschidere. 2) Ceteșirea și verificarea procesului verbal al ultimei adunări gen. 3) Raportul comitetului. 4) Raportul comisiei revizuitoare. 5) Alegerea noului comitet. 6) Propuneri eventuale.

In caz că numărul membrilor prezenți nu ar fi cel prescriș, se va ține o a doua adunare generală cu o oră mai târziu cu orice număr de membri prezenți. Pentru comitet: Al. S. Iorga secretar, I. A. I. Radu, cassar.

Pacifiștii americani spre Berlin. Se telegrafiază din Basel că delegațiunea pacifiștilor americani, compusă din prietenii ai d-lui Wilson, a plecat spre Berlin după ce a vizitat Londra și Paris.

Preot român decorat. Preotul român, Ioan Isacu parohul Fereșului sădesc, actualmente preot militar la reg. 32 de honvezi a fost decorat cu crucea de aur clasa II-a, Majestatea Sa apreciind serviciile sale depuse dela începutul războiului în Galția.

Acelaș partizan al războiului este și filosoful Schopenhauer, care găsește necesitatea războiului în însăși natura umană.

El spune: »istoria al cărui scop esențial, este acelaș ca și al rarelor antracite ale unei drame, s'a gândit ca să ne arate numai crime, masacre, războaie și revoluții. Anii de pace nu apar decât ca niște pânze scurte, ca și orele antracitelor unei drame teribile. Acelaș lucru se petrece și cu viața omului. Ea nu este decât o luptă perpetuă. Omul nu este înconjurat decât de rivali, de concurenți, de antagoniști și de inamici. Viața nu-i decât imaginea unei lupte continue și ca să zicem așa moartea naturală nu-i decât acelaș lucru ca și moartea pe câmpul de luptă. Acelaș la el sau la războiu omul moare la fel, adică cu arma în mână și luptând pentru ceva...»

Vom continua spicuirile noastre și din operele altor filosofi.

Din cele reproduse mai sus, reese însă că războiu este considerat ca un fapt necesar, un ce fatal de care omenirea nu se poate dispensa, ori cât de mari ar fi progresele civilizației și ori cât de puternice și reciproce ar fi sentimentele carității.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-na Balașa St. Bieba cu suma de 20 cor. ca cotizație anuală.

Primească marinmoasa donatoare sincere mulțămite.

Directiunea școalelor medii gr-or.

»Foiaș Poporului« din Sibiu apare în viitor sub redijarea d. Dr. Ioan Broșu, după ce proprietarul editor și redactorul ei de până aci, d. Nicolae Bratu, a fost chemat la miliție. Numărul din săptămâna aceasta n'a apărut.

O propunere interesantă are un cetitor al ziarului »Budapesti Hirlop« pentru pedepsirea hienelor nemiloase, cari au furnizat untura strică, ghetele cu talpă de hârtie și hainele din postav putrezit pe sama soldaților noștri de pe câmpul de luptă.

Anume acesta scrie între altele: »Furnizorii fără inimă ar trebui dați toți până la unul pe mâna tribunalului de războiu. Acesta apoi n'ar trebui să-i judece la moarte prin glonț și nici la spânzurațoare. Nu; doamne ferește. Ci ar trebui judecați să aibă soartea, pe care ar fi avut-o frații lor, cari luptă pentru ei prin văgăunile Carpaților, dacă nu se descopereau înșelătoriile. Ar trebui adunați anume toți într'o companie îmbrăcați și încălțați cu hainele și ghetele furnizate de ei și epedați apoi în cea mai primejdioasă poziție a câmpului de operații din Carpați. Aici apoi să nu li se dea altceva de mâncare, decât untura strică fur-

nizat tot de dâșni. Nu va trebui apoi să se ia în considerare vârsta, ci să fie epedați acolo într'acest chip și bătrâni de 60—70 de ani, ca și bărbaii de patruzeci.

Las' să guste ei această soarte pe care au merit-o fraților lor...»

Preținie anglo-rusă la culme. Biroul Wolf anunță: Episcopii englezi vor să înfăptuiască un acord între biserica anglicană și acela ortodoxă rusească. Cățiva dintre ei au întreprins o călătorie în Rusia și au fost atât de încantați de biserica și popimea de acolo, în cât propovăduesc acum în Anglia acordul. Nu se știe ce fel va fi acest acord, precum nu se știe ce pot să-i acorde una alteia biserica anglicană și cea ortodoxă. Dar merită să se rețină că i-a venit rândul și bisericii de stat engleze să și facă plecaciunea în fața bisericei ortodoxe rusești.

Scriitorii militari englezi ridică în slavă vitejia rusească. Lloyd George laudă »nemărginita iubire de pace« a țarismului, înalta societate londoneză fondează o societate pentru strângerea legăturilor sociale cu Rusia și acum, episcopii englezi aduc omagii bisericii naționale rusești.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu & Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondial renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima
Administrația isvorului, Iosef György,
Șepsibodok (Ardeal).

60—200.

Negot nou de vâpseli de primul rang.

Aduca cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în

Brașovechi, strada lungă, No. —

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de vâpseli.
Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 33-50) Serviciu solid.

N. ARSU, vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli.

MIHALY JENŐ

CROITOR DE HAINE BARBĂTEȘTI MODER E.

BRAȘOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.

aduce la cunoștința On. public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și

Croitorie pentru dame.

Confecționez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate.

Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.

Cu distincă stimă **MIHALY JENŐ.**

36—52

Filosofii germani și războiul.

Războiul fiind la ordinea zilei, e natural ca lui să i se pună la contribuție până și părerile filosofilor care de obicei se ocupă cu totul altceva de cât cu arta de a omorâ pe aproape țân.

Cum însă războiul are astăzi foarte mulți partizani chiar printre rândurile aceluora care propovăduesc caritatea, credem interesant pentru cetitorii noștri o mică anchetă printre filosofii germani care s'au pronunțat despre el.

Dar mai întâi, este războiul necesar?

Iată întrebare pe care omenirea și-o pune neîntrerupt din clipa în care conștiința modernă a dat sufletului noua îndrumare pe terenul de care vorbirăm mai sus. Este întrebarea la care până azi a răspuns atâtea spirite luminate, dar al cărui răspuns adevărat în definitiv, pare a nu fi fost încă găsit de-oare-cum după cum vedem, războaiele continuă să devasteze țările și după ce au fost proclamate în numele lui Dumnezeu, se opresc în numele umanității.

Pentru azi vom împărtăși cetitorilor noștri câte-va din părerile autorizate ale filosofilor germani, dintre

care cele mai caracteristice le găsim la Kant, Leibniz și Schopenhauer.

Emanuel Kant, maestrul de la Königsberg, autorul faimosului tratat »Critica rațiunii pure« care a servit de îndrumare filosofiei moderne, se pronunță foarte rezervat asupra războiului. Din cele ce vom reproduce mai jos, se pare însă că filosoful german inclină contra războiului:

»La sălbăciții din America spune Kant, ca și la sălbăciții din Europa, pe vremea cavalerilor medievali, curagiu militar a fost celebrat nu numai în timpul războiului, dar și în timpul preparativei de război și aceasta pentru bunul motiv că războaiele nu se fac decât pentru a se pune în evidență calitatea de bun militar, și acea demnitate intrinsecă atașată în mod natural de faptele războinice. Iată cum se explică faptul că printre cei cari au făcut elogiul războiului se găsește și filosofi cari avea mai multă dreptate când spunea că războiul este odios mai mult din cauza că în loc să supprime pe oamenii răi li înmulțește, creind alții noi ca fcare nou războiu.«

Un alt filosof german Leibniz este un partizan înocent al războiului. Dela el ne-a rămas faimoasa frază că: »Inscripția »pace eternă« nu-și are rostul decât pe porțile cimitelor.